

Ain Kimber 12.12.1925 - 29.05.1989

Mees nagu orkester

Ain Kimber sündis 12.dets.1925.a. Pärnus.

Tema loominguline tegevus langeb 20. sajandi teise poolde.

See oli lootuste tekkimise ja samas tagasilöökide ning üldise sumbumise aeg.

Võimeka mehe kunst sündis just sel hallil ajal.

Ain Kimber oli mees nagu orkester – fotograaf ja kunstnik, organisaaator ja pedagoog, aga ka teoreetik ja fotoajaloolane.

Fotograaf ja kunstnik

Fotograafias oli Ain Kimber täielik iseõppija, kes 1978.aastaks jõudis fotomeistri austava nimetuseni. Sel ajal tähendas see küll rohkem tehniliste oskuste kõrgtaset. Kõik oli tulnud visa töö ja enesearendamisega. Meistrioskustele lisandus erakordne loovus, millele autori kiirelt tiirutav elukarussell veelgi võrtsi lisas.

1951-1952.a. õppis Kimber ERKI-s (praegu EKA) graafikat. Kuigi õpingud jäid napiks, andsid need teadmised enesekindlust, et jätkata fotokunstiga. ERKI fotolabor oli loomeinimestele väga motiveeriv paik, kus sai katsetada, vaielda ja analüüsida. Siit alustasid oma kunstnikuteed paljud, nende hulgas ka Ain Kimber.

Organisaator ja pedagoog

1959.a. korraldati Poliitharidusmajas Sakala tänaval suure õhinaga esimene pärast sõjaaegne fotonäitus. Nagu kogu Eesti kultuur oli ka fotograafia kaotanud nii läände kui itta oma võimekad meistrid. Alustada tuli peaaegu tühjalt kohalt. Hävinud olid kaamerad, sisustus, oskused. Piiratud oli igasugune teave. Aga õnneks leidis innukaid tegijaid. Ain Kimber oli üks neist. Näituse tase oli väga ebaühtlane, aga algus oli tehtud ja fotograafid hakkasid taas koonduma.

1960.a. taasavati Tallinna Fotoklubi. A. Kimber oli asutajaliikmete hulgas ja 1963- 1965 klubi esimees. Kollektiiv oli suur ja liikmed väga erineva tasemega.

Oli vaja arendada kogu fotokultuuri. Seda tegi Ain Kimber 1965 -1968 õppejõuna Tallinna Kultuuriülikooli fotoosakonnas, mille ellukutsujaks ta oli.

Võib kindlalt öelda, et just Kimber oli sõjajärgse Eesti fotohariduse rajaja, sest tema eestvedamisel hakati Tallinna 2.tehnikakoolis koolitama fotograafe. 1969- 1971 oli ta selles koolis lektor.

Kunagisest tehnikakoolist oleme täna välja jõudnud fotograafilise kõrghariduseni. Seega - ärgem unustagem teerajajaid.

Fotoklubisid tekkis peaaegu igas asustatud punktis, aga asjatundjaid ja suunajaid oli vähe. Polnud siis ka ime, et kogu see ühistegevus hakkas kiiresti alla käima. 1971 aastaks oli 13-st fotoklubist alles ainult pooled ja needki vaevu hingitsesid. Samal ajal tekkis mitmeid loomingulisi rühmitusi, kes püüdsid pakkuda kvaliteeti, mitte rabada liikmete arvuga. Tartu fotogrupi „Aspekt“ kunstiliseks juhiks valiti Ain Kimber.

Teoreetik ja fotoajaloolane

Fotoklubide loominguline kiratsemine häiris Ain Kimberit. 1965. a. ilmus tema sulest ajalehes „Sirp ja Vasar“ murelik artikkel „Vaikimine oleks käegalöömine“. Autor vaeb, miks on meie fotoelus nii

palju pelgalt nupulevajutajaid, milline on proffide ja amatööride suhtumine fotokunsti ja kuhu on kadunud mõtestatud looming. Ka fotomuuseumi loomise vajadus tuli jutuks. See valus artikkel osutas esmakordselt tõsistele puudujääkidele selles kultuurivaldkonnas.

1960.a-te teisel poolel tegeles Kimber tõsiselt ka Eesti fotoajalooga. Kaljula Tederi uurimuse „Eesti fotograafia teerajajad“ illustatsioonid on Kimberi ja Tederi ühisvalik ning enamasti Ain Kimberi kopeeritud. Raamat ilmus Jaan Klõsheiko kujunduses 1972.a ja on siiani jäänud Eesti fotoajaloo aabitsaks.

Ükski prohvet pole kuulus omal maal

1970.ndateks oli Kimberi elus toimunud mitmeid muutusi. Tallinn oli seljataha jäänud. Pealinnas oli tsensuur palju rängem, kui kuskil mujal Eestis. Paljastatud inimkeha oli Nõukogude Eesti fotonäitustel täielik tabu. Sellised pildid praagiti halastamatult välja. Aga just see igavene teema köitis Ain Kimberit. Ja modelle tal jagus. Naistele meeldis see loomulike lokkidega blond viiking. Pole siis imestada, et Ain oli 6 korda abielus ja 12 lapse isa.

1973.a avati Pärnu Koduloomuuseumis Ain Kimberi autorinäitus „Akt ja loodus“. See näitus sai kuulsaks ja tiirutas üle Eesti. Kõige ligemale Tallinnale jõudis näitus Kirovi kalurikolhoosi Viimsis, kaugemale seda ei lubatud. Aga sinna sai sõita seda vaatama, mida ka usinalt tehti.

Tallinnas ei õnnestunud võimekal fotograafil oma eluajal personaalnäitust korraldada.

1972.a alustati regulaarsete fotonäituste korraldamist Kiek in de Kōkis. Seal eksponeeriti fotograafide loomingut nii Eestist kui välismaalt. Ain Kimberi fotod torni galeriisse ei jõudnud.

Samuti ei näe me tema töid 1974.a välja antud kogumikus „Eesti Foto 70“. Enamus tema kaasaegseid fotograafe on seal esindatud.

Ain Kimber oli rahutu hing ning jõudis mõjutada mitmeid Eestimaa paiku. Tema innustava tegevuse jälgi võib leida Haapsalust, Hiiumaalt, Narvast, Pärnust, Rakverest, Viljandist ja mujalt.

Lõpp-peatuseks sai Kose.

Fotopärandi saatus

Õnneks liikusid Kimberi fotod pikka aega koos temaga, kuni äkki kadusid silmist. Autor ise oli juba 1989.a lahkunud kui tema pärand segastel asjaoludel äkki 2001.a Fotomuuseumi jõudis. Müügiks pakuti 573 negatiivi ja 335 fotot, sealhulgas 36 näitusepilti. Muuseum ostis need kõhklemata ära. Just siis, kui paberid olid vormistatud, võttis muuseumiga ühendust Ain Kimberi vanim poeg Arnold Kimber. Pika vestluse tulemusena veendus ka tema, et isa fotopärandi õige koht ongi muuseum.

2002.a sai teoks Ain Kimberi esimene autorinäitus Tallinnas Fotomuuseumi galeriis „Lee“. Siis küll kahjuks juba mälestusnäitusena.

Praegune näitus on korraldatud andeka kunstniku auks, tähistamaks tema 90.sünniaastapäeva.

Eksponeeritud trükikoopiad on valminud Arnold Kimberi eestvõttel. Originaalid asuvad Fotomuuseumis.

Näitus „Mees nagu orkester“ –Ain Kimber 90 avatakse Fotomuuseumi galeriis 10.dets. kell 16.00